

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยสำหรับประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 630 คน เจ้าหน้าที่เหล่านี้ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์บริการสาธารณสุข รวม 55 แห่ง โดยมีตำแหน่งต่าง ๆ กัน คือ พยาบาลเวชปฏิบัติ นักวิชาการพยาบาล พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค เจ้าหน้าที่พยาบาล นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพ นักวิชาการควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ควบคุมโรค เจ้าหน้าที่ควบคุมโรค พนักงานวางแผนครอบครัว ทันตอนามัย เจ้าหน้าที่ทันตสาธารณสุข ผู้ช่วยทันตแพทย์ เภสัชกร ผู้ช่วยเภสัชกร นักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้มาโดยการสุ่มศูนย์ 1 ศูนย์ จากจำนวน 55 ศูนย์ เพื่อแจกแบบสอบถามในขั้นตอนลองใช้ (try out) ที่เหลืออีก 54 ศูนย์ มีเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น 620 คน ใช้แจกแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 620 ชุด แบ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่เผยแพร่ความรู้ จำนวน 566 ชุด และสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จำนวน 54 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 456 ชุด หรือร้อยละ 80.57 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดเป็นแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่เผยแพร่ความรู้ 409 ชุด และแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 47 ชุด ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ใช้ในการวิจัยจากเจ้าหน้าที่เผยแพร่ความรู้จำนวน 405 ชุด หรือร้อยละ 71.55 และเป็นแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ 47 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 87.04 รวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 452 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 72.90 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ที่ได้รับคืน จำนวน และร้อยละ ของแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง

	จำนวนแบบสอบถาม		แบบสอบถามที่ใช้ได้จริง	
	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่เผยแพร่ความรู้	566	409	405	71.55
เจ้าหน้าที่รับผิดชอบสื่อ	54	47	47	87.04
รวม	620	456	452	72.90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ประมาค่า และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยมี 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้ ด้านสุขภาพอนามัย
- ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้ ด้านสุขภาพอนามัย
 - 3.1 เรื่องที่ต้องการนำมาเผยแพร่
 - 3.2 ความจำเป็นในการใช้สื่อต่าง ๆ
- ตอนที่ 4 ปัญหาในการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้
 - 4.1 ปัญหาด้านการใช้
 - 4.2 ปัญหาด้านการบำรุงรักษา
 - 4.3 ปัญหาด้านงบประมาณ

- 4.4 ปัญหาด้านสถานที่
- 4.5 ปัญหาด้านบุคลากร

- ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (แบบสอบถาม แบบปลายเปิด)
 - 5.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการผลิตสื่อ
 - 5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของการนำสื่อชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ในอนาคต
 - 5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับการผลิตสื่อและการใช้สื่อ
 - 5.4 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสื่อของศูนย์บริการสาธารณสุขมี 4 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย
 - 2.1 ปริมาณและคุณภาพของสื่อที่ศูนย์บริการสาธารณสุขมีอยู่
 - 2.2 ปริมาณและคุณภาพของสื่อที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย
 - 3.1 ปัญหาด้านการใช้
 - 3.2 ปัญหาด้านการบำรุงรักษา
 - 3.3 ปัญหาด้านงบประมาณ
 - 3.4 ปัญหาด้านสถานที่
 - 3.5 ปัญหาด้านบุคลากร

- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (แบบสอบถาม แบบปลายเปิด)
 - 4.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการผลิตสื่อ
 - 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของการนำสื่อชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ในอนาคต
 - 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนของหน่วยงานระดับสูง เกี่ยวกับการผลิตสื่อและการใช้สื่อ
 - 4.4 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ จากเอกสาร ตำรา รายงานกิจการสาธารณสุข สถิติรายปี ของกรุงเทพมหานคร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามไปแก้ไขตามคำแนะนำ
3. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพอนามัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ผู้เชี่ยวชาญการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย รวม 5 คน พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จากศูนย์บริการสาธารณสุข 1 แห่ง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับความเหมาะสมของถ้อยคำ และสำนวนภาษา ในการสื่อความหมาย แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างยิ่งขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและทำการปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย สำหรับประชาชนที่มาใช้บริการตรวจและบำบัดโรค ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบสื่อของศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้เลือกไว้จำนวน 54 แห่ง แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 620 ฉบับ
2. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต้นสังกัดไปส่งด้วยตนเอง และให้ส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวนทั้งสิ้น 456 ฉบับ มาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่จะนำมาวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 452 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.90 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

4. นำแบบสอบถามมารวบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์ให้คะแนน

แบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ตอนที่ 1 นับจำนวนความถี่ของข้อความแต่ละข้อ จึงไม่มีการให้คะแนน

แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ คือ

ทุกครั้ง	ให้	4	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
พอประมาณ	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่ใช่เลย	ให้	0	คะแนน

แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 และ 5 อันดับ คือ

ปริมาณมาก	ให้	3	คะแนน
ปริมาณปานกลาง	ให้	2	คะแนน
ปริมาณน้อย	ให้	1	คะแนน
ไม่มี	ให้	0	คะแนน

คุณภาพดีมาก	ให้	4	คะแนน
คุณภาพดี	ให้	3	คะแนน
คุณภาพพอใช้	ให้	2	คะแนน
ต้องปรับปรุงคุณภาพ	ให้	1	คะแนน
ไม่ทราบ	ให้	0	คะแนน

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 อันดับ คือ

ต้องการมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ต้องการมาก	ให้	4	คะแนน
ต้องการปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ต้องการน้อย	ให้	2	คะแนน
ต้องการน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
ไม่ต้องการ	ให้	0	คะแนน

จำเป็นมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จำเป็นมาก	ให้	4	คะแนน
จำเป็นปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จำเป็นน้อย	ให้	2	คะแนน
จำเป็นน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
ไม่จำเป็น	ให้	0	คะแนน

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 4 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 อันดับ

มีปัญหามากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีปัญหามาก	ให้	4	คะแนน
มีปัญหাপานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีปัญหาน้อย	ให้	2	คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
ไม่มีปัญหา	ให้	0	คะแนน

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 5 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 4 นับจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ จึงไม่มีการให้คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้ คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 2 ข้อ 1

3.01 - 4.00	หมายความว่า	ใช้ทุกครั้ง
2.01 - 3.00	หมายความว่า	ใช้บ่อยครั้ง
1.01 - 2.00	หมายความว่า	ใช้พอประมาณ
0.01 - 1.00	หมายความว่า	ใช้นาน ๆ ครั้ง
0.00 - 0.00	หมายความว่า	ไม่ใช้เลย

แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 ข้อ 1

2.01 - 3.00	หมายความว่า	มีปริมาณมาก หรือมีคุณภาพดีมาก
1.01 - 2.00	หมายความว่า	มีปริมาณปานกลาง หรือมีคุณภาพดี
0.01 - 1.00	หมายความว่า	มีปริมาณน้อย หรือมีคุณภาพพอใช้
0.00 - 0.00	หมายความว่า	ไม่มี หรือต้องปรับปรุง

แบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 ข้อ 2

3.01 - 4.00	หมายความว่า	มีปริมาณมากที่สุด หรือมีคุณภาพดีมาก
2.01 - 3.00	หมายความว่า	มีปริมาณมาก หรือมีคุณภาพดี
1.01 - 2.00	หมายความว่า	มีปริมาณปานกลาง หรือมีคุณภาพพอใช้
0.01 - 1.00	หมายความว่า	มีปริมาณน้อย หรือต้องปรับปรุง
0.00 - 0.00	หมายความว่า	ไม่มี หรือไม่ทราบ

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 ข้อ 1 และข้อ 2

4.01 - 5.00	หมายความว่า	ต้องการมากที่สุด หรือจำเป็นมากที่สุด
3.01 - 4.00	หมายความว่า	ต้องการมาก หรือจำเป็นมาก
2.01 - 3.00	หมายความว่า	ต้องการปานกลาง หรือจำเป็นปานกลาง
1.01 - 2.00	หมายความว่า	ต้องการน้อย หรือจำเป็นน้อย
0.01 - 1.00	หมายความว่า	ต้องการน้อยที่สุด หรือจำเป็นน้อยที่สุด
0.00 - 0.00	หมายความว่า	ไม่ต้องการ หรือไม่จำเป็น

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 3 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 4

4.01 - 5.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
3.01 - 4.00	หมายความว่า	มีปัญหามาก
2.01 - 3.00	หมายความว่า	มีปัญหปานกลาง
1.01 - 2.00	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
0.01 - 1.00	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด
0.00 - 0.00	หมายความว่า	ไม่มีปัญหา

แบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 5 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบ
ปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยทำการคำนวณหาค่าทางสถิติ ดังต่อไปนี้คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยมีระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย